

# ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

54.



## KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 8-го Июля — 1838 — Wilno. Piątek. 8-go Lipca.

### ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Распространились было здѣсь слухи означительномъ якобы измененіи свойства Минеральныхъ соляныхъ водъ, находящихся Гродненской Губерніи и тогожь уѣзда въ селеніи Друскеникахъ. Извѣстіе это хотя казалось выдуманнѣмъ безъ всякаго основанія, но Его Сіятельство Г. Виленскій Военный Губернаторъ и Генералъ Губернаторъ Гродненскій, Влостокскій и Минскій Князь Долгоруковъ, принимая въ уваженіе сколько подобнаго рода слухи могутъ обезпокоивать пользующихся этими водами, и сколько самому заведенію могутъ быть вредны, приказавъ истребовать для опыта пробы означенныхъ водъ, употребляемыхъ въ Друскеникахъ на ванны и для питья, 27 истекшаго Іюня поручилъ Профессору Химіи Виленской Медико-Хирургической Академіи Игватію Фонбергу разложить оныя и объ оказавшемся довести. — Слѣдствіемъ чего, какъ видно изъ рапорта Г. Фонберга отъ 2 сего Іюля, степень силы и свойства этихъ водъ нисколько не изменились, и что столько же составныхъ веществъ и въ такомъ же количествѣ найдено въ доставленныхъ нынѣ водахъ, сколько было прежде и именно такъ, какъ изъяснено о томъ въ описаніи, напечатанномъ для всеобщаго извѣстія, подъ заглавіемъ: *Описаніе Друскеникскихъ Минеральныхъ водъ.*

Санктпетербургъ, 30-го Іюня.

Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннѣмъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 6-й день сего Іюля, состоящій при Канцеляріи Совѣта Воспитательнаго Общества Благородныхъ двѣцъ, Коллежскій Совѣтникъ Венигель, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. Анны второй степени.

— Высочайшими Именными Указами, даннѣми Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава третьей степени, Учитель Ст. Петербургскаго Училища Ордена Св. Екатерины Титулярный Совѣтникъ Санкт-Иллеръ; Правитель Московской Конторы Адресовъ 2-го Отдѣленія Коллежскій Совѣтникъ Князь Грузинскій; Чиновникъ особыхъ порученій при Московскомъ Военномъ Генералъ-Губернаторѣ, Титулярный Совѣтникъ Верховскій и Абовскій Плаць-Майоръ, состоящій по Арміи Подполковникъ Эйхлеръ 2 й.

— Бригадному Командиру 3-го и 4-го военно-рабочихъ баталіоновъ, состоящему по Арміи Полковнику Шипову 2-му, въ награду отлична-усердной службы, Всемилостивѣйше пожалованы, въ вѣчное и потомственное владѣніе, тысяча пять сотъ десятиновъ земли.

— Высочайшимъ Указомъ даннѣмъ Придворной Конторѣ 7 сего Іюня, Комеръ-Юнкеръ Двора Его Императорскаго Величества Графъ Болеславъ Поточкій, въ уваженіе значительныхъ пожертвованій, сдѣланныхъ имъ въ пользу учебныхъ заведеній Министерства Народнаго Просвѣщенія, Всемилостивѣйше пожалованъ въ званіе Камергера.

### WIAĐOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Rozeszła się tu była wieść o znacznej jakoby zmianie przyrodzenia wód mineralnych solnych, znajdujących się w Gubernii i Powiecie Grodzieńskim, we wsi Druskienikach. Wieść ta, jakkolwiek się zdawała być wymysłem, na żadnej zasadzie nieugruntowanym; wszelako Jaśnie Oświecony Xiążę Dothorukow, Wojenny Gubernator Wileński, Jenerał-Gubernator Grodzieński, Miński i Białostocki, znając, ile pogłoski tego rodzaju przynieść mogą niespokojności udającym się do rzeczonych wód, i ile samemu zakładowi są szkodliwe, rozkazał dostarczyć sobie drogą urzędową próbek tamicznych wód, używanych za napój i na kąpiele, i w dniu 27 miesiąca Czerwca b. r. polecił Professorowi Chemii tu-tejszej Medyko Chirurגיעnej Akademii, Ignacemu Fonbergowi, ażeby je rozebrał i o wypadkach rozbioru uwiadomił. Owoż z raportu, podanego przezeń w dniu 2 Lipca okazuje się, że stopień nasycenia wód Druskienickich zgoła się nie zmniejszył, i nie odmienił się ich rodzaj; też same howiem części, i w takiejże ilości, znalezione zostały w wodzie terazniejszej, jakie były w latach upłynionych, i jakie w piśmie pod tytułem: *Opisanie wody mineralnej Druskienickiej*, podane zostały do wiadomości publicznej.

Sankt-Petersburg, 30-go Czerwca.

Przez Najwyższy Imienny Ukaz, do Kapituły Rosyjskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, w dniu 6 m ter. Czerwca, zostający przy Kancellaryi Rady Towarzystwa wychowania Dam Szlchetnych, Radca Kollegialny Wenigiel Najtąskawiej mianowany Kawalere-m Orderu Sw. Anny drugiego stopnia.

— Przez Najwyższe Imienne Ukazy, do Kapituły Rosyjskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, Najtąskawiej mianowani Kawalera-mi Cesarського i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława trzeciego stopnia, Nauczyciel Petersburskiej szkoły Orderu Sw. Katarzyny Radca Honorowy Saint Hiliare; Rządca Moskiewskiego Kantoru Adressow 2-go oddziału, Radzca Kollegialny Xiążę Gruzinski; Urzędnik do szczególnych poleceń przy Moskiewskim Wojennym Jenerał-Gubernatorze, Radzca Honorowy Werchowski; i Plac-Major Abowski, liczący się w Armii Podpótkownik Eichler 2-gi.

— Brygadnemu Dowódcy 3go i 4 wojskowo-robotnych batalionow, liczącemu się w Armii Półkownikowi Szipowu 2-mu, w nagrodę odznaczającej się gorliwością służby, Najtąskawiej darowano, na wieczne i dziedziczne wladanie, tysiąc pięćset dziesięcin ziemi.

— Przez Najwyższy Ukaz do Kantoru Dworu, pod d. 7-m ter. Czerwca, Kamer-Junker Dworu Jego Cesar-skiej Mości, Hrabia Bolesław Potocki, z uwagi na znaczne ofiary, uczynione przezeń na rzecz szkolnych zakładow Ministerium Narodowego Oświeceni, Najtąskawiej mianowany Szambelanem.

— Въ послѣднемъ (26-мъ) номерѣ Сенатскихъ Ведомостей напечатанъ Указъ Его Императорскаго Величества изъ Правительствующаго Сивата (10-го Юня), о причисленіи воспитанниковъ Морскаго Кадетскаго Корпуса, окончившихъ въ ономъ полный курсъ, но по болѣзни оказавшихся неспособными къ морской службѣ и выпущенныхъ изъ Корпуса классными чинами; къ 1-му разряду гражданскихъ чиновниковъ, и о уравненіи воспитанниковъ сего Корпуса, которые поступаютъ не во флотъ по невыдержанію экзамена, съ гражданскими чиновниками 2-го разряда.

— Его Императорское Величество, по Положенію Комитета Гг. Министровъ, 24-го минувшаго Мая, Высочайше повелѣть соизволилъ: для облегченія ускоренія хода дѣлъ, подлежащихъ разсмотрѣнію Коммерческаго Суда; дозволить жителямъ не только тѣхъ губерній, гдѣ находятся Коммерческіе Суды, но и другихъ, вновь начинать въ сихъ судахъ и переносить въ оныя изъ Магистратовъ и Ратушъ заведенныя въ сихъ послѣднихъ дѣла по коммерческимъ оборотамъ, если въ условіяхъ договоровъ, между тяжущимися не было или не будетъ, на основаніи 962 ст. Св. Зак. т. XI Уставовъ Торговыхъ, уже предварительно постановлено, въ случаѣ спора, разбираться въ томъ или другомъ Коммерческомъ Судѣ, — съ условіемъ, чтобъ обѣ тяжущіяся стороны были согласны на разсмотрѣніе ихъ дѣлъ въ Коммерческомъ Судѣ, и о такомъ согласіи или несогласіи представляли письменные отзывы, надлежащимъ образомъ удостоверенные начальствомъ тѣхъ мѣстъ, гдѣ имѣютъ хотя временное пребываніе.

— Въ ознаменованіе особаго Высочайшаго благоволенія къ отличному подвигу благотворительности, оказанному содержателями Ст. Петербургскихъ питейныхъ сборовъ, по полученіи, въ 1834 году, извѣстія о пожарѣ, истребившемъ городъ Тулу, пожертвованіемъ въ пользу пострадавшихъ отъ онаго миллионъ рублей, Всемилостивѣйше пожалованы изъ сихъ содержателей Почетныхъ Гражданъ, Коммерціи Советникъ *Кузинъ* и 1-й гильдіи купецъ *Якуниловъ*, согласно удостоенію Комитета Министровъ, Кавалерами Ордена Св. Владимира 4-й степени, на основаніи 2236 статьи Продолженія Свода статутовъ орденовъ.

— 21-го Юня, скончался здѣсь, въ Ст. Петербургѣ, Членъ Комиссіи Прошеній, 3-го класса Семенъ Агафоновичъ Биженчъ, къ общему сожалѣнію многочисленныхъ друзей своихъ и всѣхъ имѣвшихъ случай звать его лично. (С. П.)

— Пароходъ *Наслѣдникъ*, шкиперъ *Босъ*, отправился сегодня въ Травермюнде съ 54 пассажирами, въ числѣ которыхъ находятся: Членъ Государственнаго Совѣта, Князь *Друцкой-Любецкій*, Генералъ-Адъютантъ Графъ *Ламбертъ* и сынъ его, Корнетъ Кавалергардскаго полка; Сенаторъ Тайн. Сов. Баронъ *Бюлеръ*, Гофмейстеръ Графъ *М. Вильгорскій*; Ея Прев. Г-жа *Рехиндеръ*; Профессоръ И. Московскаго Университета *Топоровъ*; Датскій Консулъ въ Малагѣ *Шольцъ*; Пасторы *Листеръ Винеблсъ* и *Эрнстъ*, актеръ *Варанго* и Англ. Каб. курьеръ *Р. Фенессъ*.

— Статья о пожарѣ близъ города Рязска, напечатанная въ № 53 Литов. Вѣстника, оказалась не совсѣмъ вѣрною. По официалънымъ извѣстіямъ, кромѣ слободъ Фофанской, Стрѣлецкой, Пушкарской и Ямской, потеряла также и Слобода Ивановская; домовъ въ нихъ сгорѣло не 700, а 385; въ городѣ не 21 домъ, а 3 деревянныхъ дома, да разныхъ построекъ 23. (Слб. В.)

#### Варшава, 27-го Юня.

24 го Юня (6-го Юля), въ восемь часовъ утра, Государь Императоръ изволилъ выѣхать изъ Варшавы, къ общему сожалѣнію здѣшнихъ жителей. На капулъ, вечеромъ, Его Императорское Величество изволилъ отправиться въ лагерь, и, по окончаніи маневровъ, продолжавшихся до слѣдующаго утра, предпринялъ дальнѣйшій путь.

Того же числа во второмъ часу по полудни, Его Королевское Высочество Эрцъ-Герцогъ Фердинандъ д'Эсте, также выѣхалъ изъ Варшавы.

Официальная Газета Царства Польскаго уведомляетъ: „Въ № 148 нашей газеты, упомянуто, между прочимъ, о томъ, что Государь Императоръ 21 Юня (3-го Юля) удостоилъ посѣщеніемъ Своимъ здѣшній Институтъ для воспитанія дѣвицъ учрежденный; но не имѣя еще точныхъ о семъ свѣдѣній, не могли сообщить публикѣ тѣхъ подробностей, которыя сопровождали таковое посѣщеніе Его Величества.

Спѣшимъ дополнить вашу предъидущую статью: Осмотрѣвъ работы, производящіяся въ укрѣпленіяхъ форта Сливickaго, за Прагою, Государь Императоръ, сопутствуемый Генералъ-Фельдмаршаломъ, изволилъ проѣхать прямо оттуда въ Институтъ. У самаго входа Его Величество встрѣченъ былъ На-

— W ostatnim (26) numerze Gazety Senackiej opublikowany jest Ukaz Jego Cesarskiej Mości z Rządzącego Senatu (10-go Czerwca), o przyłączeniu uczniów Morskiego Korpusu Kadetów, którzy ukończyli w nim kurs zupełny, ale z przyczyny choroby okazali się niezdolnymi do służby morskiej, tudzież wypuszczonych z Korpusu w rangach klasycznych, do 1-go rzędu urzędników cywilnych, i o zrównaniu uczniów tego Korpusu, którzy nie wchodzą do Floty z przyczyny niezdania egzaminów, z urzędnikami cywilnymi 2-go rzędu.

— Jego Cesarska Mość, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, 24-go zeszłego Maja, Najwyższej rozkazać raczył: dla ulżenia i przyspieszenia toku spraw, ulegających rozpatrzeniu Sądów Handlowych, dozwolnić mieszkańcom, nie tylko tych Gubernij, gdzie się Sądy Handlowe znajdują, ale i innych nowo rozpoczęta w tych Sądach i przenosić do nich z Magistratów i Ratuszów rozpoczęte w tych ostatnich sprawy dotyczące obrótów Handlowych, jeżeli w warunkach umów, między rozprawiającymi się nie było albo nie będzie, na podstawie 962 artykułu Połączenia Praw T. XI Ustaw Handlowych, poprzednio już postanowiono, w razie sporu, roztrząsać go w tym lub owym Sądzie Handlowym, — z warunkiem, ażeby obie rozprawiające się strony były zgodnymi na rozpatrzenie ich spraw w Sądzie Handlowym, i o takowym zgodzeniu się albo nie zgodzeniu się, iżby przysyłali odezwy na piśmie, należytym sposobem zaświadczone przez Zwierzchność tych miejsc, gdzie mają choćby czasowe przebywanie.

— Dla oznamionowania szczególnego Najwyższego zadowolienia ku odznaczającemu się dziełu dobroczynności, okazanemu przez dzierżawców S. Petersburgskich odkupów trunkowych, po otrzymaniu, w r. 1834, wiadomości o pożarze, który zniszczył miasto Tułę, przez ofiarowanie na rzecz tych, którzy od niego ucierpieli miliona rubli, Najtąskawiej mianowani z tych dzierżawców Poczetnych Hraźdan, Radzca Handlowy *Kuzin* i Kupiec 1-ej gildy *Jakunczykow*, zgodnie z uznaniem Komitetu Ministrów, Kawalerami Orderu Sw. Włodzimierza 4-go stopnia, na osnowie 2,226 art. dalszego ciągu Połączenia statutów Orderów.

— Dnia 21-go Czerwca, umarłtu w S. Petersburgu, Członek Kommissyi Prośb, 5-ej klasy Symeon Agafanowicz *Biżeczъ*, z powszechnym żalem licznych swoich przyjaciół i wszystkich, którzy mieli zrzęcznieść znać go osobiście. (P. P.)

— Statek parowy *Nastęzca*, Szyper *Bos*, wypłynął dzisiaj do Travemünde z 54 posażerami, w których liczbie znajdują się: Członek Rady Państwa, Xiążę *Drucki-Lubecki*, Jenerał-Adjutant Hrabia *Lambert* i syn jego, Chorąży półku Kawalergardow; Senator Radzca Tajny Baron *Büler*, Miśtrz Dworu Hrabia *M. Wielhorski*; Pani *Rehbinder*; Professor Cesarskiego Moskiewskiego Uniwersytetu *Toporow*; Konsul Duński w Mалаdze *Scholz*; Pastorowie *Lister*, *Winebls* i *Ernst*; aktor *Warango* i Angielski goniec Gabinetowy *R. Fanessi*.

— Artykuł o pożarze blisko miasta Riazsка, umieszczony w 53 m Numerze Kur. Litew. okazał się nie zupełnie prawdziwym. Podług urzędowych wiadomości, oprócz słobod Fofanckiej, Strzeleckiej, Puszkarskiej i Jamskiej, ucierpiła także i Słoboda Iwanowska; domow w nich spaliło się nie 700, ale 385; w mieście nie 21 domow, ale 3 domy drewniane, i różnych budowli 23. (G.S.P.)

#### Warszawa, 27-go Czerwca.

Dnia 24 Czerwca (6 Lipca) o godzinie 8 ej ranó, Najjaśniejszy PAN, z powszechnym żalem mieszkańców Warszawy, opuścił to miasto. Wieczorem dnia poprzedzającego, Jego Cesarska Mość udał się do obozu; skąd, po ukończeniu manewrów, które się do następnego rana przeciągnęły, w dalszą puścił się drogę.

Tegoż dnia, o godzinie wpót do drugiej, z południa, Jego Królewiczowska Mość Arcy-Xiążę Ferdynand d'Este, wyjechał również z Warszawy.

— Gazeta Rządowa Królestwa Polskiego donosi: „W numerze 148-mym gazety naszej, donieśliśmy między innymi, że Jego Cesarska Mość zaszczycił odwiedzeniem Swém w dniu 21-m Czerwca (3 Lipca) r. b. Instytut Rządowy wychowania panien: wszakże nie posiadając jeszcze wówczas dokładnych o tém wiadomości, niemożliwym udzielić czytelnikom szczegółów, które towarzyszyły temu odwiedzeniu.

Pospieszamy zatem z uzupełnieniem poprzedniego artykułu.

Po obejrzeniu robot fortyfikacyjnych, około szanca Sliwickiego na Pradze, Najjaśniejszy PAN, w towarzystwie Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego, udał się stamtąd bezpośrednio do Instytutu. Przy wchodzie, oczekiwała na przyjęcie Jego Cesarskiej

чальницею Института Г-жею Абрамовичъ и всѣми преподавателями наукъ и искусствъ въ семь заведеній.

Воспитанницы находились въ это время въ приемной залѣ.

По соизволенію Его Величества одна изъ нихъ произнесла Русскіе стихи, а другія весьма удовлетворительно отвѣчали на предложенные имъ вопросы изъ Русской Исторіи. Государь Императоръ изволилъ изъявить питомицамъ благоволеніе Свое за оказанные ими успѣхи.

По окончаніи испытанія, Его Величеству представлены были рисунки и рукодѣлія воспитанницъ. Двѣ изъ нихъ: Грабовская и Севдзимиръ, поднесли Августѣйшему Посетителю портфель; вышитый дѣвцами.

Отсюда Государь Императоръ изволилъ пройти въ классы и осмотрѣть дортуары, въ бель-этажѣ зданія расположенныя, а между тѣмъ воспитанницы прошли въ обѣденную залу. Его Величество прибывъ туда, изволилъ отвѣдать ихъ кушанья и милостиво разговаривать съ дѣвцами, классными Дамами и Начальницею заведенія.

Было уже 2 часа по полудни. Дѣвцы продолжали обѣдать; но лишь только Государь вышелъ изъ залы, какъ всѣ онѣ, повинувшись внутренно сердцемъ своимъ, мгновенно устремились въ слѣдъ Высокому Посетителю, и проводивъ Его до самого экипажа, привѣтствовали Его Величество изъявленіями дѣтской признательности своею, за Его отеческое къ нимъ вниманіе.

Начальница Института Г-жа Абрамовичъ, за оказанные юными ея питомицами успѣхи и за ревностное исполненіе другихъ, не менее важныхъ обязанностей, лежащихъ на ней по званію Главной Визитатрки частныхъ учебныхъ заведеній женскаго пола въ Варшавѣ, удостоилась получить отъ Его Величества бриллиантовый фермуаръ, а воспитанницы, поднесши портфель, драгоценные подарки.

По Высочайшему соизволенію, въ Варшавскомъ Институтѣ, сверхъ опредѣленнаго числа обучающихся на счетъ казны, постоянно воспитываться будутъ 4 пансіонерки, иждивеніемъ Государя Императора.

#### ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А в с т р і я.

Вѣна, 28-го Іюня.

Императорско-Россійскій Генераль отъ Кавалеріи Графъ Виттъ прибылъ сюда изъ Одессы и отправится въ Теплицъ.

— Генераль Князь Карлъ Лихтенштейнъ будетъ приставленъ къ Его Величеству Императору Россійскому праслужнымъ Камергеромъ, во время Его пребыванія въ Австрійскихъ владѣніяхъ.

Триестъ, 26-го Іюня.

Извѣстіе, что Англійская эскадра отплыла изъ Неаполя, и обратилась къ Мальтѣ чтобы въ случаѣ непріятельскихъ дѣйствій Мегмеда-Али съ Портою воспрепятствовать тому, совершенно подтвердилось. Письма изъ Корфу уведомляютъ о томъ слѣдующее: „Англійская эскадра отплывшая недавно въ Неаполь, печально возвратилась и приняла направленіе къ Мальтѣ, откуда немедленно отправилась въ Александрію. Извѣстно, что она уже туда прибыла и приняла столь грозное положеніе, что Мегмеда-Али трудно будетъ предпринять что либо противу Порты. Поездъ такого уведомленія, здѣсь очень стали спокойны и дѣла съ востокомъ производятся обыкновеннымъ своимъ порядкомъ.“ (G.C.)

Д а н і я.

Копенгагенъ, 2-го Іюля.

Вчера въ 3 часа по полудни, Е. Вел. Король, верхомъ въ сопровожденіи Короля. Принцевъ съ многочисленною свитою Датскихъ, Русскихъ и другихъ офицеровъ, дѣлалъ всѣмъ войскамъ главный смотръ. Ея Вел. Королева и всѣ Принцессы слѣдовали въ экипажѣ. Августѣйшія и высокія особы, проѣхавъ линію войскъ, отправились въ устроенный на сѣверномъ полѣ Королев. намѣтъ, гдѣ всѣ войска проходили въ парадѣ, послѣ чего произведенъ маневръ. Когда войска вошли въ городъ, Король приказалъ всѣмъ проходить предъ Христіанбургскимъ замкомъ, гдѣ августѣйшія особы стояли на замковой площади, а Его Императорское Высочество Великій Князь Наслѣдникъ Русскаго престола, который по болѣзни немогъ находиться въ полѣ на ревію, смотрѣлъ изъ оконъ замка. Потомъ Король со всѣми Принцами отправился въ замокъ, гдѣ постилъ Великаго Князя. Прекрасный видъ войскъ и ловкость съ какою исполнены маневры, заслужили общее одобреніе.

— Третьяго дня по полудни Императорско-Россійскій пароходъ *Геркулесъ*, оставилъ здѣшнюю рейду и отправился въ путь къ югу. (A.P.S.Z.)

Моѣи Престолюна Института, Pani Abramowicz, љcznie ze wszystkimi nauczycielami umiejtnosci i sztuk nadobnych w tymże Instytucie.

Uczennice znajdowały się w tejchwili wsali bawialnej.

W skutek otrzymanego od NAJJAŚNIEJSZEGO PANA zezwolenia, jedna z pomiędzy tychże deklamowała poezją w języku Rossyjskim, drugie zaś nader trafnie odpowiadały na czynione im pytania z historyi Rossyjskiej.— JEJEGO CESARSKA MOŚĆ raczył oświadczyć uczennicom zadowolenie Swe, z powodu okazanych przez nie postępów.

Po ukończeniu tego examinu, przedstawione były NAJJAŚNIEJSZEMU PANU rysunki i prace wychowania; dwie zaś z pomiędzy nich, Panny: Grabowska i Sędzimir, złożyły Dostojnemu Gościowi pugilares, ręką papien wyhaftowany.

Stamtąd JEJEGO CESARSKA MOŚĆ raczył przejść do klass i obejrzał sale sypialne, na pierwszym piętrze umieszczone; uczennice zaś tymczasem przeszły do sali stołowej.— Przybywszy tamże NAJJAŚNIEJSZY PAN, raczył kosztować potraw, i najlaskawiej rozmawiał z pensyonerkami, ochmistrzyniami i główną Przełożoną Instytutu.

Była już godzina druga z południa; uczennice ciągle były przy stole; lecz zaledwie JEJEGO CESARSKA MOŚĆ wyszedł z sali, wszystkie, idąc za popędem serca swego, w mgnieniu oka wybiegły za Dostojnym Gościem i towarzysząc Mu aż do pojazdu, żegnały Go wyrażeniem swej dziecinnej wdzięczności za okazane im ojcowskie względy.

Przełożona Instytutu Pani Abramowicz, tak z powodu postępów okazanych przez jej uczennice, jak niemniej w skutek gorliwego wypełnienia innych równie ważnych Główniej Wizytatorki Instytutów prywatnych pći 2-ńskiej w Warszawie, miała zaszczyt otrzymać od JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI w darze brylantowy fermoar; uczennice zaś, które podały Mu pugilares, uzyskały kosztowne podarunki.

W skutek Najwyższego rozkazu, oprócz wychowanic w koszcie skarbowym w Instytucie Warszawskim zostających, mają się nadto w tymże ciągle kształcić cztery pensyonerki, na koszcie JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI.

#### WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A u s t r i a.

Wiedeń, 28 go Czerwca.

CESARSKO-Rossyjski Jenerał jazdy Hr. Witt, przybył tu z Odessy, udając się do Cieplic.

— Do p-ienienia obowiązków Szambelana służbowego przy NAJJAŚNIEJSZYM CESARZU Wszech Rossyji, podczas pobytu tego Monarchy w Państwie Austryackim, został już przeznaczony Xiążę Karol Lichtenstein.

Tryest, 26-go Czerwca.

Potwierdziła się wiadomość, że angielska eska-dra wyptynęła z Neapolu i obróciła się ku Malcie, ażeby w razie nieprzyjacielskiej kolidyi między Portą a Vice-Królem Egiptu, działać dla przeszkodzenia tejże. Listy z Korfu donoszą o tém, co następuje: „Eskadra angielska, która popłynęła nie dawno do Neapolu, zwróciła się raptownie i wzięła kierunek ku Malcie, a ztamtąd popłynęła śpiesznie do Alexandryi. Wiadomo, że już tam zawinęła i zajęła nakazujące poszowanie stanowisko, przez co trudno będzie Mehmedowi-Alemu, aby mógł przeciwko Porcie wystąpić. Z powodu tego doniesienia, uspokojono się tu, a następnie odbywają się interesy ze Wschodem, drogą zwyczajną i bez przeszkody.“ (G.C.)

D a n i a.

Kopenhaga, 2-go Lipca.

Wczora o godz. 3-iej po południu Król Jmć konno, przeprowadzany przez Xiążąt z licznym orszakiem Duńskich, Rossyjskich i innych obecnych Oficerów, odbywał przegląd jeneralny wszystkich wojsk. Królowa Jej Mość i wszystkie Xiężniczki jechały w pojazdach. Gdy Najjaśniejsze i Wsokie Osoby przejechały linią wojsk, udały się do namiotu Królewskiego, urządzanego na polu północnem (Norderfelde), gdzie wszystkie wojska przeciagnęły w paradnem marszu; po czém wykonane zostały obróty. Gdy wojska weszły do miasta, Król rozkazał przeciagać wszystkim, przed zamkiem Christianburgskim, Wsokie osoby stanęły na placu Zamkowym, a JEJEGO CESARSKA WYOKOŚĆ WIELKI Xiążę Rossyjski NASTĘPCA TRONU, który z przyczyny słabości nie mógł być obecny na polu w czasie przeglądu, przypatrywał się z okien zamku. Potém Król ze wszystkimi Xiążętami udał się do zamku, gdzie odwiedził Wielkiego Xięcia. Piękna postawa wojsk i dokładność z jaką wykonane były manewry, wzbudziły powszechnie podziwienie i pochwałę.

— Zawczora po południu CESARSKO-Rossyjski parochod *Herкулесъ*, opuścił tutejszą rejde udając się, do południe. (A.P.S.Z.)

## Г е р м а н и я.

Гамбург, 5-го Юля.

Слышно, что Его Императорское Высочество Великий Князь Наследникъ завтра прибудетъ въ Любекъ и немедленно отправится въ путь сюда. По дороге заѣдетъ въ Олделслоэ на завтракъ и для осмотра соляныхъ заводовъ. Для сего проѣзда на всемъ пути заготовлено 224 лошади.

Ганноверъ, 2-го Юля.

На дняхъ ожидаютъ прибытія сюда Государя Цесаревича Наследника Всероссийскаго Престола. Его Высочество остановится въ дворецъ Геренгаузенъ (*Herrenhausen*); для свиты же приготовлено помѣщеніе въ Фюрстенгофъ. Въ это время придутъ сюда также Герцогъ Брауншвейгскій и Принцъ Вильгельмъ Прусскій (сынъ Короля). Для помѣщенія высокихъ гостей назначены, Королевскій замокъ Фюрстенгофъ и дворецъ въ Георгіевскомъ саду. Въ Геренгаузенъ, въ оранжереи, устроятъ театр, на коемъ будутъ представленія во время пребыванія здѣсь иностранныхъ принцевъ. (A.P.S.Z.)

## Ф р а н ц и я.

Парижъ, 1-го Юля.

*Монитор* опубликовалъ сегодня законъ, по коему продолжается до конца будущаго года постановленіе въ отношеніи политическихъ выходцевъ.

— Белгійская Королева 7 ч. сюда прибудетъ. Для сего отправлены уже нужныя повелѣнія въ Реймсъ. 2-го Юля.

Прошлую ночь получили депеши изъ Брюсселя, въ слѣдствіе коихъ, Президентъ Совѣта, сегодня утромъ въ 6 часовъ приглашенъ къ Королю въ Нельи.

— Палата Перовъ въ сегодняшнемъ своемъ засѣданіи, кромѣ многихъ законовъ о мѣстныхъ дѣлахъ, приняла также постановленіе, назначающее 200,000 фр. для Юльскихъ празднествъ.

— Министръ Внутреннихъ Дѣлъ издалъ циркуляръ ко всемъ Префектамъ, въ которомъ требуетъ донесенія о поведеніи политическихъ преступниковъ получившихъ амнистію, которые живутъ въ Департаментахъ. Полагаютъ, что Министерство имѣетъ намѣреніе издать общую амнистію при разрѣшеніи отъ бремени Герцогини Орлеанской.

— Изъ Лондона увѣдомляютъ, что Королева Викторія пожаловала Маршалу Сульту орденъ Вильгельма III.

— Англійская эскадра 28 ч. пр. м. прибыла на Тулонскую рейду. Она состоитъ изъ 4 линейныхъ кораблей, одной корветы, одного брига и парохода.

— При дворѣ занимаются теперь предположеніями, касательно торжественныхъ обрядовъ которыя будутъ въ концѣ текущаго мѣсяца, по случаю разрѣшенія отъ бремени Герцогини Орлеанской. Нѣкоторые полагаютъ, что еще не определено число пушечныхъ выстрѣловъ, коими возвѣстать о семъ радостномъ событіи; другіе же утверждаютъ, что въ этомъ случаѣ будутъ согласоваться съ прежними распоряженіями Императора Наполеона, и что будетъ сдѣлано 101 выстрѣлъ, если родится сынъ, а 21 въ случаѣ рожденія дочери. Предполагаютъ даже отсрочить Юльскія празднества, чтобы торжествовать оныя въ одно время съ столь важнымъ для Королевской фамиліи событіемъ.

— Изъ Бордо пишутъ, что близъ сего города, въ Кадиллакѣ, шель градъ необыкновенной величины. Одна изъ найденныхъ градинъ вѣсила семь фунтовъ. Въ общиѣ Флоріакѣ, шель градъ величиною съ куриное яйцо, коимъ пребиты лошади ѣдущаго туда дилижанса (?). (A.P.S.Z.)

## А н г л и я.

Лондонъ, 29-го Юля.

Въ дополненіе сообщенныхъ о коронаціи Англійской Королевы свѣдѣній, присовокупляютъ слѣдующее: Никогда еще не было въ Лондонѣ такого стеченія народа, какъ въ этотъ день. Кромѣ многолюдства столицы, ежегодно возрастающаго, многочисленныя толпы прибыли сюда по желѣзнымъ дорогамъ изъ провинцій, такъ, что въ одинъ день число проѣхавшихъ доходило до тысячъ. Трудно отгадать, гдѣ эта масса прибывшихъ людей могла найти пристанище, если принять въ соображеніе, что въ послѣдніе дни платили за одну кровать немовѣрную цѣну, и что нѣтолько всѣ окна и галереи, устроенныя на улицахъ, коими проходило церемоніальное шествіе, были за нѣсколько дней впередъ наняты, но даже кровли домовъ давно уже имѣли своихъ заказчиковъ. Многие провели ночь съ 27 на 28 на улицѣ, дабы не лишиться нанятаго ими мѣста. Притомъ погода была непостоянная: 28 числа до 9 часовъ шель такой проливной дождь, что на подѣ крышею, ни подѣ зонтикомъ, не было возможности остаться непромочен-

## Н и е м ц ы.

Гамбург, 5-го Липца.

Слыша, że Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Nastezca Rossyjski, jutro ma przybyć do Lubeke i uda się ztamtąd tu niezwłocznie, zajędzie po drodze do Oldelsloe, dla śniadania i obejrzenie tam kopalni solnych. W tym celu na całej drodze zamówiono 224 koni zapasowych.

Hannover, 2-go Lipca.

Spodziewamy się w tych dniach przybycia Cesarzawicy Nastezcy Tronu Rossyjskiego, który zajmie mieszkanie w pałacu Herrenhausen; dla jego zaś orszaku przygotowane są pokoje w Fürstenhofie. W tymże samym czasie przybędą: Xiążę Bronświcki i Xiążę Wilhelm Pruski (syn królewski). Na przyjęcie tych znakomych gości przeznaczono Fürstenhoff, Królewski zamek i pałac w ogrodzie Jerzego. W szklarni w Herrenhausen robią teatr, na którym będą dawane widowiska podczas obecności zagranicznych Xiążąt.

(A.P.S.Z.)

## F R A N C Y A.

Paryż, dnia 1 Lipca.

*Monitor* ogłosił dzisiaj prawa, przez które przedłuża się postanowienie, względem wychodniów politycznych, do końca przyszłego roku.

— Królowa Belgów d. 7 ma tu przybyć. Wysłano już potrzebne rozkazy do Rheims.

Dnia 2-go.

Przeszłej nocy, otrzymano depeze z Bruxelli, skutkiem których, Prezydent Rady już dzisiaj rano o godz. 6 powołany został do Neuilly do Króla.

— Izba Parów na dzisiejszem swém posiedzeniu, oprócz wielu praw miejscowego interessu, przyjęła projekt, względem wyznaczenia summy 200,000 fr. na uroczystości Lipoowe.

— Minister Spraw Wewnętrznych wydał okolnik do wszystkich Prefektów, przez który żąda doniesienia o prowadzeniu się politycznych amnestiowanych, którzy mieszkają po Departamentach. Domyślają się, że Ministerium ma zamiar z okoliczności rozwiązania Xiężny Orleańskiej, nową wydać amnestią.

— Dowiadujemy się z Londynu, że Królowa Wiktorya, udzieliła Marszałkowi Sout Order Wilhelma III.

— Eskadra Angielska d. 28 z. m. zarzuciła kotwice na rejdzie Tulońskiej. Składa się ona ze 4 okrętów liniowych, jednej korwety, jednego brygu i statku parowego.

— Udworu, zajmują się teraz projektami, co do obzędów i uroczystości, mających nastąpić, z powodu rozwiązania Xiężnej Orleans przy końcu b. m. Jedni sądzą, że jeszcze nie jest oznaczona ilość wystrzałów działowych, które tę radośną wiadomość obwieścić mają, inni zaś utrzymują, że wznowione będą rozporządzenia Cesarza Napoleona, to jest: że ma być 101 wystrzał, jeżeli się urodzi dziecię płci męskiej, a 21 przy urodzeniu córki. Nawet, jest zamiarem odłożyć uroczystości lipcowe i połączyć je z tym, nader ważnym, obchodem w Królewskiej rodzinie.

— Donoszą z Bordeaux, że w bliskości tego miasta w Cadillac padał grad nadzwyczajnej wielkości; znaleziono jedną sztukę ważącą siedm funtów. W gminie Floriac padał grad wielkości kurzego jaja, i pozabijał konie wiozące dyliżans do tego miejsca (?). (A.P.S.Z.)

## A N G L I A.

Londyn, dnia 29-go Czerwca.

Do opisanych już szczegółów koronacyi Królowej, dodać należy następujące: Nigdy jeszcze nie widziano w Londynie tylu zgromadzonych ludzi, ile w tym dniu. Oprócz olbrzymiej ludności stolicy, corok się jeszcze pomnażającej, przybyły tłumy z prowincyj, kolejami żelaznymi, tak, iż w jednym dniu 60,000 podróżnych naliczono. Gdzieby ci podróżni znaleźli przytułek, odgadnąć trudno, pomnąc, że za łóżko w tych dniach ostatnich płacono na wagę złota, i nie tylko wszystkie okna i galerye, wystawione na ulicach, któredy miał orszak przechodzić, od kilku dni wynjęte, ale nawet dachy od dawnego czasu zamówione zostały. Wiele osób przepędziło noc z 27 na 28 na ulicy, nie chcąc postradać najętego miejsca. Do tego trzeba dodać niestałość pogody: bo w dniu 28, do godziny 9-tej tak rzęsiście deszcz padał, że ani dachy, ani parasole, nie mogły zabezpieczyć od zupełnego przemoknienia. Dopiero około 10-tej, kiedy miała wyjeżdżać Królowa, wyjaśniło się powietrze; lecz zaraz po dokonanych obrzędach koronacyjnym, znowu oblokło się chmurami. W

нымъ. Едва въ 10 часу, когда Королева готова была къ выѣзду, солнце просіяло; но вскорѣ по совершеніи обряда коронаціи, вновь покрылось тучами. Въ Вестминстерскомъ Аббатствѣ сіяніе солнца произвело восхитительный видъ; всѣ лучи онаго падали чрезъ куполь на то мѣсто, гдѣ Королева на кофнахъ привосила ко Всевышнему благодарственный моленіи. Всѣ же прочія части храма погружены были въ тѣни. Во время принесенія Королевы по здравленія, 85-лѣтній Лордъ Ролле, по причинѣ жара и по преклоннымъ лѣтамъ, упалъ у подножія престола и покотился по ступенямъ онаго. Сначала всѣ присутствующіе испугались и нѣкоторые вскрикнули, но вскорѣ обрадовались, увидя, что достопочтенный Лордъ всталъ невредимъ. Королева сошла съ престола для изъявленія престола Лорду своего сожалѣнія по сему случаю. Ея Величество, во все продолженіе обряда коронаціи, сохранила съ величіемъ и достоинствомъ непоколебимое спокойствіе. Въ двухъ только случаяхъ замѣтно было сильное волненіе Ея Величества, а именно: когда войдя въ церковь, долго молилась на кофнахъ, а также въ то время, когда Архіепископъ возложилъ на главу Ея Величества корону.

— Вчера городъ освѣщенъ былъ великолѣпно, но не такъ повсемѣстно, какъ во время коронаціи Георга IV. Занимательный былъ видъ дворца *Mivart*, состоящаго изъ четырехъ огромныхъ зданій, въ которыхъ помѣщаются: Принцъ Осунья, Испанскій чрезвычайный посланникъ Маркизь Мирафлоресъ, Прусскій чрезвычайный посланникъ Князь Путбусъ, и Герцогъ Капуанскій. Весь этотъ дворецъ пылалъ множествомъ огней, изображавшихъ звезды и солнца. Въ срединѣ помѣщена была надпись: *Victoria*. Съ одной стороны дворца, отъ улицы *Brook*, находился Испанскій гербъ съ короною, увѣнчанною четырьмя лавровыми вѣтвями, и украшенный съ каждой стороны звездою. — Отъ улицы *Davis*, надъ Прусскимъ гербомъ сіяла звезда, по обѣимъ сторонамъ коей находились черные орлы, съ буквами *F. W. R.*; орлы сіи освѣщены были лавровыми вѣтвями. Все это освѣщено было весьма яркимъ газомъ. На домѣ Россійскаго посольства видѣнъ былъ большой орелъ съ распростертыми крыльями, сдѣланный изъ бѣлыхъ ламп; въ когтяхъ его была съ одной стороны миртовая вѣтвь, а съ другой лилія; по обѣимъ же сторонамъ орла сіяли въ лавровомъ вѣнкѣ буквы *V. R.* На домѣ Графа Себастьяни былъ транспарантъ вышиною въ 33, а шириною въ 26 футовъ. Въ срединѣ онаго изображенъ былъ щитъ въ желтомъ полѣ съ багряною опушкою, на коемъ былъ вензель Лудвика Филиппа, вооружъ коего слова, „*honneur et patrie*.“ По обѣимъ сторонамъ щита изображались знамена и прочія военныя украшенія. Въ верху транспаранта находилась жемчужная надпись: *Victoria Regina*. Весьма богато освѣщенъ былъ домъ Австрійскаго чрезвычайнаго посланника, Князя Шварценберга: тутъ были короны и гербы Англійскіе и Австрійскіе, освѣщенные масляными и пальмовыми вѣтвями, а также пирамиды и пальмовыя деревья, прекрасно расположенныя.

— Корона вышней Королевы сдѣлана съ большимъ вкусомъ, нежели короны Георга IV-го и Вильяма IV-го, которыя теперь разобраны. Въсомъ она только въ три фунта. Последняя, которая для Королевы слишкомъ велика, вѣсила семь фунтовъ. Новая корона состоитъ изъ серебрянаго вѣнца, осыпаннаго драгоценными камнями. Спереди находится брилліантовый шаръ, а на верху онаго мальтійскій крестъ, съ дорогимъ сафиромъ по срединѣ; вѣнецъ украшенъ мальтійскими крестами и лиліями. Крестъ укреплень на большомъ, сердцеобразномъ рубинѣ, который некогда носилъ Черный Принцъ. Сверхъ того корона украшена множествомъ брилліантовъ, изумрудовъ рубиновъ, и жемчуга. Внутренняя часть короны подбита бархатомъ темно-алаго цвѣта съ голубымъ отливомъ, и опущена горностаями. Прекрасная сія корона, равно какъ и малыя короны, для Королевской фамиліи, мурносцы, ложка, скипетръ, жезлъ литаго золота и другія нужныя для коронаціи драгоценности и сосуды, работы Рундена и Бриджа.

— Въ сегодняшнихъ газетахъ помѣщено подробное описаніе брилліантовъ и жемчуга, находящихся въ коронѣ Англійской Королевы. На вѣнцѣ находится 22 алмаза, изъ коихъ два стоятъ 2,000, а остальные по 1,500 ф. ст.; изъ числа ихъ два въ срединѣ окружены 54 малыми алмазами, стоящими вмѣстѣ 100 ф. ст.; пять крестовъ, находящихся на коронѣ и сдѣланныхъ изъ 25 алмазовъ, цѣнать въ 12,000 ф. ст.; четыре алмаза оправленные на верхахъ крестовъ 40,000; 12 алмазовъ въ лиліяхъ 10,000, и 18 меньшихъ 2,000 ф. ст.

опачтвие Westminsterskiémъ блскъ стоіца czarowny sprawił widok, kiedy wszystkie jego promienie wpadły przez kopułę w to tylko miejsce, na którym Królowa klęcząc składała Wszecmocnemu dzięki. Wszystkie zaś inne części kościoła pograżone były w cieniu. Przy składaniu hołdu Królowej, 85-letni Lord Rolle, z powodu gorąca i podeszłego wieku, upadł u podnóżka tronu i stoczył się po jego stopniach. Przestrach ogarnął wszystkich obecnych i usłyszano krzyki przeraźliwe, które się zamieniły w najżywszą radość, gdy poważny Lord podniósł się bez szwanku, a Królowa zstąpiła z tronu, dla okazania sędziwemu parowi swojego współczucia. Królowa, przy całym obrzędzie okazała powagę i godność; a spokojność ani na chwilę ją nie opuściła. Dwa razy tylko ujrzano mocno jej wzruszenie, gdy wchodziła i długo na klęczkach o pomoc Najwyższego błagała, i w chwili, gdy jej Arcy-Biskup wkładał koronę na głowę.

— Освѣщеніе вчерашнее было нader wspaniałe, ale nie tak powszechne, jak podczas koronacji Jerzego IV. Uroczy widok przedstawiał pałac *Mivart*, złożony z czterech wielkich budowli, w których mieszkają: Xiążę Osunja, hiszpański nadzwyczajny Poseł Marg. Miraflores, Pruski Poseł nadzwyczajny Xiążę Putbus i Xiążę Kapui. Cały ten gmach jaśniał masą światła, złożonych ze słońc i gwiazd. W pośrodku umieszczono napis *Victoria*. Po jednej stronie pałacu, od ulicy *Brook*, umieszczono herb Hiszpanii, mający koronę uwiecznioną czterema gałązkami wawrzynu i po każdej stronie gwiazdę; od ulicy *Davis*, nad herbem pruskim świeciła gwiazda, mająca po obu stronach czarne orły, z głóskami *F. W. R.*; orły były otoczone dwiema gałązkami wawrzynu. Wszystko zaś było oświetlone bardzo jasnym gazem. Na pałacu Poselstwa Rossyjskiego widziano Wielkiego Orła z rozpostartymi skrzydłami, utworzonego z białych lamp; trzymał on w jednej szponie gałązkę mirtu, a w drugiej lilię; po obu stronach orła jaśniały głoski *V. R.* otoczone wawrzynem. Pałac Hr. Sebastiani, ubrany był w przezrocze, mające 33 stop wysokości, a 26 szerokości. W śródku tegoż była tarcza na żółtym tle, z purpurową obwódką, na której była cyfra Ludwika Filipa, otoczona słowami *Honneur et Patrie*; chorągwie i inne wojenne ozdoby wypełniały pola, po prawej i lewej stronie. U góry przezrocza czytano perłowy napis *Victoria Regina*. Bardzo bogato był oświetlony pałac austriackiego nadzwyczajnego posła, Xięcia Schwarzenberga: były tam korony i herby angielskie i austriackie, otoczone gałązkami oliwnymi i palmowymi, tudzież piramidy i drzewa palmowe, w pięknym ustawione szyku.

— Korona terażniejszej Królowej jest daleko gustowniejszą, niż korony Jerzego IV i Wilhelma IV, które są rozebrane; waży tylko funtów trzy, kiedy ostatnia, zawiązka dla Królowej, ważyła siedmъ funtów. Nowa ta korona składa się z srebrnej obręczy, otoczonej drogiemi kamieniami i mającej z przodowej strony kulę brylantową, na której spoczywa krzyż maltański, wśród którego znajduje się drogiszafir; sama zaś obręcz ozdobiona jest gęsto krzyżami maltańskimi i liliami. Pod krzyżem umieszczono wielki rubin w kształcie serca, noszony niegdyś przez Czarnego Xięcia. Prócz tego znajduje się wielka liczba dyamentów, szmaragdów, rubinów i pereł. Wnętrze korony jest z szmaragitu ciemno-purpurowego, mieniącego się w błękit, opasane dokola gronostajami. Całość przedstawia czarujący widok. Korona ta, równie jak i małе korony dla Królewskiej rodziny, naczynie do namaszczenia, łyżka, berło, laska z lanego złota, i inne potrzebne do koronacyi klejnoty i narzędzia, wypracowane są przez PP. Runden i Bridge.

— Dzienniki dzisiejsze umieszczają dokładny spis brylantów i pereł, osadzonych w koronie Królowej. Na obręczy znajduje się 22 dyamentów, z których dwa po 2,000, a reszta po 1,500 funt. szter. mają wartości; dwa śródkowe, otoczone są 54 małymi dyamentami, razem 100 fun. wartującymi; pięć znajdujących się w koronie krzyżów, składających się z 25 dyamentów, łącznie są cenione 12,000 funt.; cztery dyamenty, osadzone na szczycie krzyżów, 40,000 funt.; 12 dyamentów w liliiach 10,000 funt.; 18 mniejszych 2,000 funt.

— Вчера въ придворной газетѣ помѣщено слѣдующее официальное извѣстіе о блокадѣ гавани Буэнос-Айреса: „Получена Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ депеша изъ Буэнос-Айреса, отъ Королевскаго посланника Г-на Мандевила, въ коей онъ доноситъ, что начальникъ флотилій, при берегахъ Бразиліи и въ южномъ океанѣ крейсирующихъ, Контръ-Адмиралъ Ле Бланъ, объявилъ Буэнос-Айрескую гавань и рѣки Аргентинской республики, состоящими въ блокадѣ. Хотя блокада и продолжится до того времени, пока требованія Французовъ не будутъ удовлетворены, но до 10 Мая позволенъ кораблямъ свободный входъ въ гавань и выходъ изъ оной; послѣ же 10 числа, корабли не будутъ пропущены ни въ гавань ни обратно. Впрочемъ Англійскими почтовыми судамъ позволено провозить письма изъ Рио-Жанейро, если командующіе ими обяжутся честнымъ словомъ не провозить товаровъ.

— По извѣстіямъ полученнымъ изъ Гаванны, отъ 14 с. м. Французская эскадра, овладѣла уже Мексиканскимъ замкомъ Санъ Жуанъ де Уллоа. (Извѣстіе это получено и въ Парижѣ).

30-го Іюня.

Королева прогуливалась вчера въ открытомъ экипажѣ съ Герцогиней Кентскою и Принцемъ Саксенъ-Кобургскимъ; потомъ принимала прѣхавшую съ визитомъ вдовствующую Королеву. Вечеромъ былъ у Ея Величества, въ новомъ дворцѣ, обѣденный столъ, къ которому приглашены были: Герцогъ Немурскій, Маршалъ Сульть со свитой своею, гр. Себастьяни и Князь Палмелла, съ ихъ супругами, а также Князь де Линь и Маркизь Мирафлоресъ.

— Герцогъ Велингтонъ, по случаю бывшаго у него третьяго дня бала, великолѣпно украсилъ домъ свой въ Апслейгаузе. Лѣстница была прекрасно освѣщена. Галерея, вмѣщающая въ себя произведенія искусства, обращена была въ танцевальную залу; канделавры стояли на мраморныхъ пьедесталахъ. Сверхъ того, отведено было для гостей пять другихъ залъ, изъ коихъ въ одной видны были статуи: бронзовая, Маршала Массены, и мраморная, Герцога Йоркскаго. Въ одной комнатѣ съ малиновыми обоями, висѣли портреты сподвижниковъ Герцога Велингтона и нѣкоторыхъ Монарховъ, а именно: Императора Александра, Короля Прусскаго, Георга IV въ костюмѣ герцога, Наполеона, Карла X и Людовика XVIII. Въ числѣ приглашенныхъ на этотъ балъ особъ, кромѣ Королевской фамиліи, Герцога Немурскаго и Принца Гольштейнъ-Глюксбургскаго, и кромѣ иностранныхъ посланниковъ, находилось 7 Князей, 2 Княгини, 11 Герцоговъ, 6 Герцогинь, 17 Маркизовъ, 3 Маркизь, 28 Графовъ и 26 Графинь.

— Первый Секретарь Графа Дургама, Г-нь Шарль Буллеръ, уведомилъ 31 Мая всѣхъ членовъ законодательнаго совѣта Нижней-Канады; о закрытіи, по повелѣнію Генераль-Губернатора, поманутаго совѣта, послѣдовавшемъ не по поводу какого-либо неблагоустройства къ совѣту, но по уваженію, что по приостановленіи на нѣкоторое время устава этого края, управленіе оного должно дѣйствовать независимо отъ всѣхъ партій и лицъ, при совершенномъ устраненіи всѣхъ прежнихъ съ ними сношеній. (О.Г.Ц.П.)

Б е л г і я.

Брюссель, 1-го Іюля.

Король и Королева отправились сегодня съ дѣтьми въ замокъ Арденъ, откуда на этой недѣлѣ поѣдутъ прямо въ Парижъ. Король будетъ обратно около 20 с. м., а Королева съ молодыми принцами останется въ Парижѣ до времени окончанія Іюльскихъ празднествъ. (О.Г.Ц.П.)

Е г и п е т ь.

Смирнскій Журналъ уведомляетъ изъ Александріи отъ 6 Іюня, что Мегмедъ Али объявилъ находящимся тамъ Консуламъ Европейскихъ Державъ, что интересъ его политики а можетъ быть и собственная безопасность принуждаютъ его рѣшительно противустать Портѣ и что онъ воспользуется первымъ обстоятельствомъ, чтобы совершенно объявить себя независимымъ. Консулы этимъ неожиданнымъ уведомленіемъ, немнѣе приведены въ изумленіе, и отвѣчали, что они будутъ исправлять у своихъ дворовъ подробнѣйшихъ инструкцій. Между тѣмъ Консулы тотчасъ сдѣлали Вице-Королю убѣдительныя представленія въ отношеніи безразсудности и слѣдствій настоящаго его поступка и употребили всѣ средства, чтобы его отъ того отклонить и будто представленія ихъ имѣли такой успѣхъ, что Мегмедъ Али опять велѣлъ возвратитъ въ портъ военные корабли назначенные уже къ отплытію. Это противное распоряженіе, тѣмъ болѣе было поразительно, что оно издано въ то время, когда уже весь Египетскій флотъ готовъ былъ выдти изъ порта.

— Gazeta dworska z dnia 22 zawiera urzędowe zawiadomienie o blokadzie portu Buenos-Ayres: Nadeszła depesza od Królewskiego Posta z Buenos Ayres P. Mandeville, do Ministra Spraw Zagranicznych, w której tenże donosi, że Kontr-Admirał Le-Blanc, dowódzca siły morskiej Króla Francuzów przy wybrzeżachъ бразилійскихъ i на морзу południowymъ, ogłosił за będące w ścisłymъ stanie blokady port Buenos-Ayres i rzeki rzeczypo-politej Argentyńskiej. Lubo ten stan dotąd trwać będzie, póki rzeczypo-polita nie zafatwi zażaleń, które go spowodowały, jednakъ dozwolonemъ jest okrętomъ odpływać do 10 Maja. Później żadenъ okrętъ nie będzie, ani wpuszczony, ani wypuszczony. Wolno jednakъ będzie angielskimъ pocztowymъ statkomъ przywozić listy z Rio-Janeiro, jeżeli ichъ dowódzca zapewnią słowemъ honoru, że nie przewożą towarówъ zakazanychъ.

— Podługъ wiadomości, odebranychъ z Hawanny pod dniami 14 b. m. eskadra francuzka zdobyć miała twierdzę Meksykańską St. Juan de Ulloa. (Wiadomość ta rozeszła się podobnie i w Paryżu).

Dnia 30.

Królowa przejeżdżała się wczora w otwartymъ powozie z Xięzną Kent i Xięciemъ Sasko-Koburskimъ; następnie przyjmowała odwiedziны Królowej-wdowy, a wieczoremъ dawała obiadъ w nowymъ pałacu, na którymъ znajdowali się: Xiążę Némours, Marszałekъ Soult ze swoimъ orszakiemъ, Hr. Sebastiani i Xiążę Palmella z małżonkami, Xiążę de Ligne i Marg. Miraflores.

— Xiążę Wellingtonъ kazałъ najświetniejъ ozdobić pokoje w Apsejhouse на балъ, który dawałъ przedwczora. Schody były naderъ ozdobnie oświecone. Galerya, zawierająca przedmioty sztuki pięknychъ, przeznaczona była на салę tańcówъ; świeczniki stały на marmurowychъ podstawachъ. Próczъ tego, było otwartychъ dla gości pięć innychъ sal; w jednej zъ tychъże uważano posągъ brązowy Marszałka Masseny, i marmurowy Xięcia York. W jednymъ pokoju, karmazynowo obitymъ, wisiały wizerunki towarzyszy broni Xięcia i kilku Panujących, jakoto: Cesarza Alexandra, Króla Pruskiego, Jerzego IV w stroju góralskimъ, Napoleona, Karola X i Ludwika XVIII. Pomiędzy zaproszonymi osobami, znajdowało się, próczъ Członkówъ Królewskiej rodziny, Xięcia Némours, Xięcia Holsztyńsko-Glücksburskiego, i zagranicznychъ posłówъ, 7 Xiążąt, 2 Xiężne, 11 Xiążąt i 6 Xiężnъ z tytułemъ *duc*, 17 Margrabiówъ, 8 Margrabin, 28 Hrabiówъ i 26 Hrabini.

— P. Charles Buller, pierwszy Sekretarzъ Hr. Durham, obwieściłъ w dniu 31 Maja członkówъ Rady prawodawczej Niższej-Kanady, że Jenerał-Gubernatorъ rozwiązuje pomienioną radę, nie z powodu jakiegokolwiekъ do niej niechęci, bo zupełnie jestъ zadowolony zъ pełnionychъ przezъ nią obowiązkówъ, lecz zъ uwagi, że przy zawieszeniu chwilowemъ statutówъ tej prowincyi, administracya musi działać niezawisłe odъ wszystkichъ stronnictwъ i osób, i w zupełnemъ usunięciu się odъ dawniejszychъ zъ niemiъ stosunkówъ. (G.R.K.P.)

Б е л г і я.

Bruxella, 1 Lipca.

Ohoje Królestwo odjechali dziś zъ dziećmi do zamku Ardenes, zъ kądъ przy końcu tego tygodnia udadzą się prosto do Paryża. Królъ wróci tu około 20 b. m., Królowa zaś zъ młodemi Xiążętami zabawi w Paryżu aż до ukończenia uroczystości lipcowychъ. (G.R.K.P.)

Е г и п е т ь.

Dziennikъ Sмирнеŕki donosi zъ Alexandryi pod 6 Czerwca, że Mehmed Ali oświadczyłъ miałъ rezydującymъ тамъ konsulomъ Mocarstwъ Europejskichъ, że onъ teraz dla интересу swojej polityki, a raczej dla własnego bezpieczeństwa, zmuszony jestъ, stanowczo wystąpić przeciwko Portcie, i że chwyci się najbliższej okoliczności, а żeby się ogłosić zupełnie niezależnymъ. Konsulowie mieli byдъ nie mniejъ zdziwieni тą nieoczekiwaną wiadomością i odpowiedzieli, że prosić będą odъ swychъ дворовъ dokładniejszychъ instrukcyj. Jednakъże mieli oni uczynić natychmiastъ Vice-Królowi najmocniejsze przełożenia, względemъ nieważnychъ zamiarowъ i skutkówъ obecnego jego kroku, i użyli wszystkiego, co było można, а żeby go odwieść odъ tego. Jakożъ przełożenia ichъ takъ dalece osiągnęły skutekъ, że Mehmed-Ali kazałъ zwrócić do portu te okręty wojenne, którymъ jużъ polecono było wypłynąć на морзе. Przeciwny tenъ rozkazъ тѣмъ bardziejъ byłъ uderzającymъ, że wydany zostałъ wъ tej chwili, kiedy cała flotta Egipska gotowa była do odплытienia i jużъ była на wyjściu zъ portu. (A.P.S.Z.)

— Особы, имѣющія доступъ къ Вице Королю, увѣряютъ, что онъ отмѣнилъ намѣреніе свое ѣхать въ Сирію. Теперь снова носятъ слухи, что Мегмед-Али проживетъ нѣсколько недѣль на островѣ Кандіи, потому, что тамошній климатъ имѣетъ цѣлительное вліяніе на его здоровье. Другіе полагаютъ, что поѣздка на островъ Кандію служить только предлогомъ, чтобы скрыть настоящую причину отправленія флота изъ Александрійской гавани. Вице-Король хотя и выздоровѣлъ, но еще слабъ и часто подверженъ болезненнымъ привадамъ. (A.P.S.Z.)

### О БУССКИХЪ ВОДАХЪ

(Сообщено Докт. Мед. Четыркинымъ.)  
(Окончаніе.)

Теперь постараемся представить вкратцѣ обзоръ; въ какихъ именно болезняхъ Бусская минеральная вода оказываетъ особенную и дѣйствительную пользу. Замѣчанія наши основаны на наблюденіяхъ врачей: Гг. Доктора *Очаповскаго*, *Берендса*, *Телковскаго* и *Фролова*.

#### Золотуха (Scrophulae.)

Не подлежитъ сомнѣнію, что золотуха въ дѣтствѣ немъ край въ настоящее время чрезвычайно усилилась. Не мѣсто здѣсь говорить о причинахъ, поражающихъ эту болѣзнь; но можемъ утверждать смѣло, что почти четвертая часть дѣтей въ Польшѣ, болѣе или менѣе страдаютъ ею. По этому надѣемся, что всякое достоверное извѣстіе о средствахъ надежно изцѣляющихъ золотуху, въ лонѣ роднаго края находящихъся, должно быть пріятно и полезно въ особенности родителямъ, желающимъ видѣть потомство свое здоровымъ.

Всѣ Медики, знающіе Бусскія воды, согласно утверждаютъ, что никакое противозолотушное фармацевтическое средство не можетъ сравниться съ дѣйствіемъ Бусской воды. Замѣтимъ однакожъ мимоходомъ, что золотуха, какъ болѣзнь цѣлой пасочной системы, имѣетъ себѣ собственное расположеніе, зачатіе, возрастъ, постепенность и исходъ; можетъ, какъ говорятъ обыкновенно, или таиться, гнѣздиться въ организмѣ, или исключительно поражать одинъ членъ, составъ органа; можетъ наконецъ породить разнообразныя болѣзненные произведенія. Изъ этого видно, что не довольно одного общаго названія болѣзни: *золотуха*, дабы сей часъ, безъ надлежащей осмотрительности, приступить къ употребленію минеральныхъ водъ. Здѣсь дѣло болѣе идетъ о золотухѣ хроническаго свойства; сюда относятся:

- 1) Отвердніе и разстройство железъ (*induratio et degeneratio glandularum*)
- 2) Опухоль костей (*Spina ventosa*.)
- 3) Костотда (*Caries ossium sine febre hectica*.)
- 4) Золотушное страданіе носа и ушей (*Ozaena et othorrhoea*.)
- 5) Золотушное воспаленіе глазъ (*Ophthalmia scrophulosa*.)
- 6) Накожные сыпи и язвы (*Impetigines et ulcera*.)

Изъ числа золотушныхъ больныхъ, ежегодно Варшавскимъ военнымъ госпиталемъ въ Бускѣ отправляемыхъ для испытанія, не смотря на то, что съ этою цѣлію избираются обыкновенно самыя труднѣйшіе и по нѣсколько лѣтъ переходившіе изъ госпиталя въ госпиталь, почти всѣ безъ изъятія выздоравливаютъ.

#### Колтуна.

Какъ золотуха между дѣтьми, такъ колтуна немощь между взрослыми, въ Польшѣ и Литвѣ случается довольно не рѣдко. Является она подъ разными личинами внутреннѣхъ и наружныхъ страданій, окончивающихся при благополучномъ исходѣ, или переломѣ, сплетеніемъ волосъ. Колтуны недуга гораздо упорнѣе и жестокаѣ золотушныхъ, а часто отъ превратнаго, несвойственнаго, или небрежнаго леченія дѣлаются опасными. По сему полагаемъ, что извѣстіе объ усильномъ дѣйствіи Бусскихъ минеральныхъ водъ, для края, гдѣ колтуна составляетъ болѣзнь эпидемическую, будетъ не безъ пользы.

Десяти-лѣтніе опыты и наблюденія показали, что страдающіе колтуною, особенно скрытымъ, поручивъ себя методическому въ Бускѣ леченію, въ теченіи 4 до 6 недѣль, выздоравливали совершенно, или получили значительное облегченіе. Весьма поразительныя примѣры дѣйствія Бусскихъ водъ, видѣлъ Д. Очаповскій въ язвахъ колтунаго свойства ногъ, въ костныхъ наростахъ, затверденіяхъ маточныхъ и грудныхъ железъ, сведенія членовъ, горбахъ и ломотѣ. Но при катехетическомъ состояніи (*Cachexia plicosa*), воды Бусскія, видимо вредны, можетъ быть потому, что сольно-сѣрная вода разжижаетъ кровь и такъ уже жидкую въ катехетіи, чрезъ что способствуетъ развитію цыги.

Извѣстно, что люди страдающіе колтуною и

Особы мающіе прístupъ до Vice-Króla zapewniają, że zmienił zamiar swojej podróży do Syrii. Teraz znówu biegają wieści, że Mehmed-Ali przepędzi kilka tygodni na wyspie Kandyi, z powodu, iż tamtejsze powietrze dobroczynny wpływ na jego wywieria zdrowie. Inni zaś mniemają, że podróż do Kandyi jest tylko czcym pozorem, pod którym pragnie ukryć powód wysłania floty z portu Alexandryjskiego. Lubo Vice-Krół powrócił do zdrowia, jednak znacznie z sił opadł, i niekiedy doznaje napadów słabości. (G.R.K.P.)

### О WODACH BUSSKICH.

(Podano przez Dra Med. Czetyrkina).  
(Dokończenie.)

Teraz skreślmy pokrótce: w jakich mianowicie chorobach woda mineralna Buska szczególnie i rzeczywiście jest skuteczną. Uwagi nasze wspierają się na spostrzeżeniach lekarzy: PP. Doktora *Oczapowskiego*, *Berendsa*, *Telakowskiego* i *Frołowa*.

#### Szkrofuty (Scrophulae.)

Nie podpada wątpliwości, że w tym kraju szkrofuty w obecnym czasie nadzwyczaj się zagaściły. Nie tu miejsce mówić o przyczynach tej choroby; śmiało atoli twierdzić możemy, że prawie czwarta część dzieci w Polsce, mniej więcej jest nią dotknięta. Wszelka przeto wiarogodna wiadomość o środkach, skutecznie szkrofuty wyleczających, a w kraju rodzinnym znajdujących się, powinna być, jak się nam zdaje, pożądaną, szczególnie dla rodziców, chcących widzieć potomstwo swe zdrowem.

Wszyscy lekarze, wody Buskie znający, jednoznacznie utrzymują, że żadne lekarstwo na szkrofuty nie może się porównać z działaniem wody Buskiej. Namienimy wszakże nawiasem, że szkrofuty, jako choroba całego systemu limfatycznego, ma właściwe sobie usposobienie, początek, wzrost, stopniowe szerzenie się i zejście, że może, jak zwykle mówią, tać się i gnieździć w organizmie, lub też wyłącznie dotykać jeden członek, staw, organ; może wreszcie sprawiać rozmaitej postaci stan chorobliwy. Ztąd wypada, że nie dość ogólnego nazwiska choroby: *szkrofuty*, iżby zaraz, bez należytego jej rozpoznania, uciekać się do użycia wód mineralnych. Idzie tu bardziej o szkrofuty chroniczne, do których liczą:

- 1) Stwardnienie i przestoczenie gruczołów (*induratio et degeneratio glandularum*.)
- 2) Rozdęcie kości ze zwrodowaceniem (*Spina ventosa*.)
- 3) Ropienie kości bez gorączki trawiącej (*Caries ossium sine febre hectica*.)
- 4) Zwrodowacenie w nosie i płynienie z uszu (*Ozaena et othorrhoea*.)
- 5) Szkrofaliczne zapalenie nezu (*Ophthalmia scrophulosa*.)
- 6) Długotrwałe wysypki i wrzody (*Impetigines et ulcera*.)

Z liczby chorych szkrofalicznych, corok ze szpitalu wojskowego Warszawskiego do Buska wysyłanych na prośbę, pomimo tego, że w tym celu wybierani bywają zwykle najporczywszą chorobą dotknięci i przez lat kilka ze szpitalu do szpitalu przechodzący, wszyscy prawie bez wyjątku wyzdrowiają.

#### Колтуна.

Jak szkrofuty pomiędzy dziećmi, tak choroba koltunowa pomiędzy dorosłymi, w Polsce i Litwie, dosyć często się przytrafia. Objawia się ona pod różnemi postaciami cierpień wewnętrznych i zewnętrznych, które w szczególności choroby zejścia, czyli przesileniu, kończą się spłszeniem włosów. Choroby koltunowe daleko są uporzeczywsze i ostrzejsze od szkrofalicznych, i częstokroć skutkiem przeciwnego, lub nieostróżnego leczenia, stają się niebezpiecznymi. Sądźmy przeto, że wiadomość o skutecznem wód mineralnych Buskich działaniu, nie bez pożytku będzie dla kraju, w którym koltun jest chorobą miejscową (endemiczną).

Dziesięcio-letnie doświadczenia i spostrzeżenia dowiodły, że cierpiący na koltun, zwłaszcza ukryty, poddawany się metodycznej kuracyi w Busku, w przeciągu 4 do 6 tygodni wyzdrowiali zupełnie, lub znaczną odnieśli ulgę. Bardzo uderzające przykłady działania wód Buskich widział Dr. Oczapowski w ranach natury koltunowej na goleniach, narostach kostnych, stwardnieniach gruczołów macicznych i piersiowych, skurczeniu członków, garbach i artytyzmie. Lecz w stanie kachetycznym (*cachexia plicosa*) wody Buskie widocznie szkodziły, dla tego może, że woda solno-siarczana rozrządza krew, zkądną rozcieńczoną w kachexyi, co przyspiesza wybuchnięcie szkorbutu.

Wiadomo, że osoby, koltunem dotknięte, mają ob-

мѣють обильную и вонючую испарину, что поддержаніе этого отдѣленія много облегчаетъ ихъ страданія, и потому весьма желательнo было бы завести здѣсь Русскія бани, коихъ употребленіе купно съ минеральными водами, безъ сомнѣнія способствовало бы вѣрному и скорому исцѣленію.

#### Завалы брюшныя и Геморой.

Разсматривая образъ жизни, болѣе сидячей пищу мясную и пучащую, употребленіе горячительныхъ напитковъ, въ особенности пива, почти можно согласиться на то, что вышесказанные недуги суть свойственные жителямъ здѣшняго края. Что же чаще встрѣчается практикующему здѣсь врачу, если не обструкція воротной вены, геморой — отъ неправильнаго въ брюшной полости кровообращенія, и въ слѣдствіе всего этого обструкція печени, или селезенки? Въ леченіи этихъ болѣзней, Бусская вода, занимаетъ едва ли не первое мѣсто. Сколько страждущихъ совершенно выздоровѣли, искавъ безуспѣшно пользы у водъ заграничныхъ. Само собою разумѣется однакожъ, что безъ совѣта свѣдущаго врача, благоразумные люди не должны сама располагать леченіемъ. Завалы брюшныхъ внутренностей, какъ послѣдствія злокачественныхъ лихорадокъ, тоже скоро уступаютъ Бусскимъ водамъ. Почти всѣ больные, изъ Варшавскаго госпиталя ежегодно туда отправляемые, совершенно выздоравливали, исключая лишь такихъ, у коихъ образовалась уже водяная болѣзнь, или брюшныя органы пришли въ нагноеніе.

#### Ревматизмъ, Ломота.

Не станемъ много распространяться на счетъ хорошаго дѣйствія Бусскихъ водъ въ застарѣломъ ревматизмѣ и ломотѣ; слѣдующій фактъ, лучше всякихъ словъ въ этомъ убѣдитъ каждаго. Въ прошломъ году, привезено въ Бусскъ 5 человекъ съ сведеніемъ ногъ (*Contractura spuria*), кои прошли весь строй рецептурнаго леченія безъ всякой пользы. Едва каждый изъ нихъ принялъ 15 ваннъ, какъ бросивъ костыли, они могли уже прогуливаться свободно. Однакожъ Докторъ Очаповскій, изъ рукописи коего это заимствуемъ, удостовѣрился, что хотя больные артритическими ломотами, получали здѣсь облегченіе, но образовавшіеся съ давняго времени костные наросты ни мало не разрѣшались.

#### Накожныя сыпи.

Хроническія сыпи разнаго рода, какъ то: золотушныя, колтунныя, артритическія, парши, лишая, чесотка, печеночныя пятна и другія, коихъ причины иногда постигнуть не возможно, излечиваются здѣсь весьма удачно. Множество подобныхъ больныхъ, нынѣ на прострѣствѣ цѣлаго Царства Польскаго находящихся, могутъ о томъ засвидѣтельствовать.

#### Меркуріальная болѣзнь.

Отъ небрежнаго пользованія чрезмѣрнымъ употребленіемъ ртути, образуется эта мучительная болѣзнь. По свойству ли здѣшняго климата, или быть можетъ, отъ золотушнаго или колтуннаго расположенія въ гѣлѣ, опредѣлить трудно, только здѣсь она встрѣчается довольно часто. Такого рода больные обрѣтаютъ при Бусскомъ источникѣ вѣрную и скорую помощь. Пожалѣемъ мимоходомъ, что противувоспалительный способъ леченія сифилитическихъ болѣзней, принятый во всѣхъ просвѣщенныхъ государствахъ и въ некоторыхъ Русскихъ госпиталяхъ, не введенъ доселѣ въ общее употребленіе. Тогда меркуріальная болѣзнь не имѣла бы мѣста.

Кромѣ сказанныхъ болѣзней, Бусскія воды употребляемы были съ пользою въ слѣдующихъ:

- 1) Зобъ (*Struma*.)
- 2) Глисты (*Helminthiasis*.)
- 3) Гипохондрія отъ ослабленія пищеварительныхъ органовъ (*Hypochondriasis ex inertia organorum digestionis*.)
- 4) Частный мѣстный параличъ ревматическаго свойства (*Paralysis topica recens rheumatica indolis*.)
- 5) Холодные опухоли составовъ.
- 6) Отвердѣніе клетчатой плевы (*Induratio textus cellulosi*.)

Въ заключеніе скажемъ, въ какихъ болѣзняхъ не должно ожидать отъ Бусскихъ водъ никакой пользы.

- 1) Цынготная кахексія (*Cachexia scorbutica*.)
- 2) Органическія болѣзни сердца и сосудовъ (*Morbi cordis et vasorum organici*.)
- 3) Нервная болѣзнь, отъ растройства нервовъ зависящая (*Morbi nervosi ex nervorum deviatione provenientes*.)
- 4) Бѣли отъ выпаденія матки (*Fluor albus ex uteri prolapsus*.)
- 5) Субъекты расположенные къ кровохарканію, или къ удару.
- 6) Наконецъ всѣ больные, у коихъ какой либо внутренней органъ перешелъ уже въ нагноеніе.

фітѣ и вонючая транспирація; же utrzymanіе tego wyziewu wielką przynosi w ich cierpieniach ulgę, i dla tego życzyć należy, aby w Busku zaprowadzono łaźnie parowe, których użycie pospolu z wodami mineralnymi, przyczyniłoby się niezawodnie do pewnego i prędkiego leczenia.

#### Obstrukcyje brzuchowe i hemoroidy.

Zastanawiając się nad sposobem życia mieszkańców tego kraju, po większej części siedzącym, przy użyciu pokarmów mięsnych i opychających, a trunków rozpalających, powszechnie piwa, można prawie z pewnością powiedzieć, że wszystkie wyżej wspomniane choroby, właściwemi są tymże. Bo i cóż najczęściej natrafia tu lekarz praktykujący, jeżeli nie obstrukcją żyły wrotnej, hemoroidy, z nieporządnego krwi krążenia w części brzusznej, i w skutku tegoż obstrukcją wątroby, lub śledziony? W leczeniu tych chorób, woda Buska ledwo nie pierwsze trzyma miejsce. Iluż to cierpiących zupełnie tu przyszło do zdrowia, po bezskuteczném udawaniu się do wód zagranicznych! Samo przez się wszakże rozumie się, że bez porady doświadczonego lekarza, ludzie rozsądni nie powinni sami przedsiębrać swej kuracyi. Obstrukcyje trzewów brzuchowych, jako następstwa ograżek przepuszczających, to jest co febrą zowiemy właściwie, prędko także ustępują od wód Buskich. Wszyscy prawie chorzy, corocznie z szpitala Warszawskiego tam posyłani, zupełnie wyzdrowiali, wyjąwszy tych, u których się już była rozwinęła puchlina wodna, lub trzewia przeszły w ropienie.

#### Reumatyzm Artrytyzm.

Nie będziemy się wiele rozszerzali nad skutecznością wód Buskich w zadawnionym reumatyzmie i artrytyzmie; następnym przykład, lepiej o tém każdego, niż wszelkie rozumowania, przekona. W roku zeszłym, przywieziono do Buska 5-ciu chorych, na ściagnienie nog fałszywe (*contractura spuria*), którzy przeszli byli przez całe pasmo kuracyi receptowej, bez żadnego skutku. Za ledwo każdy z nich wziął 15 kąpiele, wnet porzucił kule i mógł się przechadzać swobodnie. Wszelako D. Oczapowski, z którego rękopismu wzięliśmy to postrzeżenie, przekonał się, że chociaż chorzy artrytyczni doświadczali tu ulgi, powstałe jednak oddawna narośle kostne, bynajmniej nie zniknęły.

#### Wysypki skórne.

Wysypki chroniczne różnego rodzaju, jako-to: szkrofuliczne, koltunowe, artrytyczne, parchy, liszaje, świerzba, podlice i inne, których przyczyny niektóre odgadnąć nie można, dają się tu leczyć bardzo dobrze. Mnóstwo podobnych chorych, po całym Królestwie Polskim znajdujących się, może o tém zaświadczyć.

#### Choroba z nadużycia żywego srebra.

Przez nieostróżne leczenie lub przedawanie merkuryuszem, powstaje ta dręcząca choroba. Czyli to działaniem tutejszego klimatu, czy też byź może ze szkrofulicznego lub koltunowego usposobienia w ciele osób leczonych, oznaczyć trudno; dość na tém, że ona tu dosyć często się przytrafia. Chorzy tego rodzaju doświadczają u wód Buskich pewnej i prędkiej pomocy. Ziałem wspomniemy tu nawiasem, że przeciw zapalny sposób leczenia chorób sifilitycznych, we wszystkich oświeconych krajach i w niektórych szpitalach Rosyjskich przyjęty, dotychczas nie wszedł w powszechnie użycie. Choroba ta wtedy nie miałaby miejsca.

Oprócz wyliczonych chorób, wody Buskie używane były korzystnie i w następujących:

- 1) Woli (*Struma*.)
- 2) Glistach (*Helminthiasis*.)
- 3) Hypochondryi z nieczynności organów trawienia (*Hypochondriasis ex inertia organorum digestionis*.)
- 4) Paraliżu miejscowym, niezadawnionym, natury reumatycznej (*Paralysis topica recens rheumaticae indolis*.)
- 5) Zimnych obrzęknięciach stawów.
- 6) Stwardnieniu tkanki komórkowej (*Induratio textus cellulosi*.)

W końcu wymienimy, w jakich chorobach nie można się spodziewać z wód Buskich żadnego skutku.

- 1) W szkorbutcie (*Cachexia scorbutica*.)
- 2) W chorobach organicznych serca i naczyń (*Morbi cordis et vasorum organici*.)
- 3) W chorobach nerwowych ze zboczenia czynności nerwów (*Morbi nervosi ex nervorum deviatione provenientes*.)
- 4) W białych upławach z opadnienia macioy (*Fluor albus ex uteri prolapsus*.)
- 5) W usposobieniach do plucia krwią lub apoplexyi.
- 6) Nakoniec w chorobach, w których jakiegokolwiek organ wewnętrzny przeszedł już w ropienie.